

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

31.08.2021р

НАКАЗ
Хмельницький

№ *195*

**Про затвердження Положення
про організацію вивчення вибіркових дисциплін
у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії**

З метою забезпечення якості вищої освіти й належної підготовки здобувачів вищої освіти в академії

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити і ввести в дію Положення про організацію вивчення вибіркових дисциплін у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (Додаток 1).
2. Відповідальному адміністратору (Колісник С.А.) забезпечити розміщення Положення на сайті академії.
3. Деканам факультетів, завідувачам кафедр, керівникам структурних підрозділів довести до відома працівників зміст Положення.
4. Науково-педагогічним, педагогічним і науковим працівникам академії керуватися Положенням під час провадження освітнього процесу.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з науково-педагогічної роботи Поліщука О.С.

Ректор академії

Інна ШОРОБУРА

ПОГОДЖЕНО:

Голова Вченої ради

Інна ШОРОБУРА

Проректор з науково-

Олександр ПОЛІЩУК

педагогічної роботи

Олександр ГАЛУС

Проректор з наукової роботи

Проректор з гуманітарної

Валентина СЛЮЗКО

освіти та виховання

Олена БІНИЦЬКА

Проректор з економічних зв'язків

Марія ВОРНИК

Помічник ректора з міжнародних зв'язків

Ірина ДАРМАНСЬКА

Декан факультету початкової освіти

Леоніда ПІСОЦЬКА

та філології

Галина БУЧКІВСЬКА

Декан факультету дошкільної

Богдан КРИЩУК

освіти та психології

Олена СЕВАСТЬЯНОВА

Декан гуманітарного факультету

Марина САВЧЕНКО

Начальник наукового відділу

Тетяна ШВЕЦЬ

Керівник навчально-методичного відділу

Тетяна ЦЕГЕЛЬНИК

Керівник навчального відділу

Лариса ЗДАНЕВИЧ

Керівник відділу внутрішнього

Валентина БАРАНОВСЬКА

забезпечення якості освіти

Дмитро АНДРЕЄВ

Завідувач практики

Голова профкому

Голова студентської ради

Начальник відділу кадрів

Юрисконсульт

„ПОГОДЖЕНО”

рішенням Вченої ради академії

протокол № 9 від 30.08.2021р

„ЗАТВЕРДЖЕНО”

ректор Хмельницької

гуманітарно-педагогічної академії

I. M. Шоробура

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію вивчення вибіркових дисциплін у Хмельницькій
гуманітарно-педагогічній академії

1. Загальні положення

1.1. Положення про вивчення вибіркових дисциплін у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (далі – Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до статті Закону України «Про вищу освіту».

1.2. Здобувачі вищої освіти мають право вибору навчальних дисциплін у межах, передбачених освітньою програмою та робочим навчальним планом в обсязі, що становить не менше 25% загального обсягу кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного освітнього рівня. Дисципліни вільного вибору здобувачів освіти орієнтовані на задоволення їхніх освітніх та культурних потреб, додаткову фундаментальну та спеціальну підготовку.

1.3. Здобувачі відповідного освітнього рівня за погодженням з деканом факультету мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонують для інших рівнів вищої освіти.

1.4. Перелік дисциплін вільного вибору студентів для відповідного рівня вищої освіти за циклом загальної підготовки рекомендовано уніфікувати для всіх спеціальностей факультету, за можливості – Академії. Вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки можуть бути представлені дисциплінами додаткової спеціальності.

1.5. Вибіркові дисципліни, рекомендовані для вивчення в наступному навчальному році, формуються у загально-академічний каталог вибіркових дисциплін окремо для кожного рівня вищої освіти та спеціальності.

1.6. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти або вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом, а також кафедрами академії з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних вимог студентів, посилення їх конкурентоспроможності та потреби на ринку праці і ефективного використання можливостей академії, сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності з метою формування державних фахових компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.7. Вивчення студентами вибіркових дисциплін здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

2. Організаційно-методичне забезпечення права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін

2.1. Вивчення дисциплін вільного вибору здобувачів доцільно планувати з використанням блокового підходу до їх вивчення у семестрі та організації самостійної роботи.

2.2. Перелік вибіркових дисциплін в робочому навчальному плані має містити більшу кількість кредитів навчальних дисциплін, хоча б на 1/3 від тих, що становлять 25% і більше вільного вибору студентів від загальної кількості кредитів ЄКТС. Перелік дисциплін вільного вибору перед кожним навчальним роком може змінювати структуру, доповнюватись або скорочуватись.

2.3. Обсяг дисципліни вільного вибору студента становить не менше 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

2.4. Вивчення дисциплін за вибором у здобувачів фахової передвищої освіти розпочинається з 3 семестру, у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти - з 3 семестру, у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за скороченим терміном навчання – з 2 семестру.

Студенти обирають освітні компоненти на початку семестру, який передує семестру вивчення.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти розпочинають вивчення вибіркових освітніх компонентів з першого навчального семестру. Вибір дисциплін здійснюється здобувачами відразу після зарахування при поданні оригіналів документів.

2.5. Форма контролю дисципліни за вибором студентів здійснюється відповідно до навчального плану.

2.6. Мінімальна кількість слухачів для вивчення вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки становить 15 осіб (або у кількості студентів однієї академічної групи), іноземних мов – 12 осіб, фахових дисциплін – 10 осіб (або у кількості студентів однієї академічної групи), для мистецьких спеціальностей наповнюваність груп – 3-4 особи.

2.7. Узагальнена інформація про вибір здобувачами вибіркових дисциплін зазначається в навчальних планах та передається деканатами у навчально-методичний відділ для врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік.

2.8. Пропозиції щодо змін до варіативної частини робочого навчального плану на наступний навчальний рік формуються на випускових кафедрах з врахуванням пропозицій гарантів освітніх програм, студентського самоврядування, роботодавців і державних стандартів. Зміни затверджуються згідно встановленого в академії порядку і є обов'язковими для виконання науково-педагогічними працівниками академії.

3. Навчально-методичне забезпечення вибіркових навчальних дисциплін

3.1. З метою підготовки організації освітнього процесу декани факультетів щорічно у лютому – березні знайомлять студентів відповідного курсу з пакетом матеріалів довідкового характеру, складовими якого є перелік дисциплін вільного вибору студента, складений за діючими навчальними планами, та розширені анотації цих дисциплін, підготовлені

відповідними кафедрами.

В анотації зазначаються: обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС, види занять, форма підсумкового контролю, попередні умови для вивчення даної дисципліни, зміст дисципліни, викладач (викладачі) дисципліни.

3.2. Викладання дисциплін вільного вибору студентів можуть здійснювати всі кафедри академії за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

3.3. Деканат до кінця травня складає перелік вибіркових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік та передає інформацію до навчально-методичного відділу, який доводить її до відома відповідних кафедр для підготовки необхідного навчально-методичного забезпечення.

3.4. Комплекс вибіркових дисциплін (спеціалізацій) для вибору студентів і формування в майбутньому навчальних планів затверджується на Вченій раді академії.

4. Порядок реалізації права вільного вибору студентами навчальних дисциплін

4.1. За результатами вивчення Переліку вибіркових дисциплін (спеціалізацій) здобувачі що навчаються на першому курсі подають заяву (додаток 1) на ім'я декана факультету, в якому вони навчаються, про обрані ними дисципліни до 15 листопада, для здобувачів ступенів вищої освіти магістр першого року навчання – до 10 вересня. Перелік обраних здобувачами дисциплін визначається відповідним розпорядженням декана.

4.2. Навчально-методичний відділ формує лекційні потоки і готовить остаточну інформацію для розрахунку навчального навантаження науково-педагогічних працівників кафедр.

4.3. Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість студентів, то деканат доводить до відома

студентів про необхідність вибору іншого блоку дисциплін, з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня група студентів.

4.4. Студент, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибірковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

4.5. Студент, який самостійно не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, може бути рекомендований для включення в будь-яку групу за рішенням декана факультету.

4.6. Студент в односторонньому порядку не може відмовитись від вільного вибору дисциплін (спеціалізації). Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість.

4.7. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітніх програм для здобувачів ступеня бакалавра та з 10 вересня для освітнього ступеня магістр.

4.8. Студенти заочної форми навчання реєструються для вивчення вибіркових дисциплін під час весняної заліково-екзаменаційної сесії.

4.9. Заяви студентів на вибіркові дисципліни зберігаються у деканаті факультету до закінчення навчання.

4.10. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркових дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни вноситься до індивідуального плану студента. З цього моменту вибіркова дисципліна стає для студента обов'язковою.

5. Прикінцеві положення

5.1. Декан факультету може дозволити студентам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому ЗВО-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної

спеціальності в академії.

5.2. Декан факультету може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення студента.

5.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання ними функцій споріднених компетенцій.

5.4. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться та затверджуються Вченою радою академії у тому ж порядку, що й саме Положення.